

AEGVIIDU MESITARU
LASTEAED

MEIE MESITARUST KOSTAB RÕÕMSAT SUMINAT

AEGVIIDU MESITARU LASTEAIA ÕPPEKAVA

Aegviidu 2023

SISUKORD

Lasteaia ajalugu ja eripära	3
Lasteaia väärtused	4
Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	5
Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted	7
Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted	7
Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted, dokumenteerimine, meetodid ning vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks.....	9
Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus.....	11
Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	13
1,5-7 aastaste laste arengu eeldatavad tulemused.....	14
1,5-2 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel	14
2-3 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel	18
3-4 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel	23
4-5 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel	27
5-6 aastaste laste arengu jälgimise tabel.....	31
6-7 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel	36
Digi- ja meediapädevuse valdkond	43
3-7 aastaste laste sotsiaalse arengu jälgimise tabel	51
Õppekava valmimisel kasutatud allikad	56

Lasteaia ajalugu ja eripära

Aegviidu Lasteaed on asutatud 1957. aastal. Septembris 1996.a. valmis uus lasteaia maja. Alates 01.juunist 2020.a. kannab lasteaed nime Aegviidu Mesitaru Lasteaed. Kõik kolm rühma said samal aastal nimedeks Mummud (1,5-3.a. lapsed), Sumistajad (3-7.a. lapsed) ja Mesilased (3-7.a. lapsed). Meie lasteaed on avatud tööpäeviti 07.00 - 19.00, sõimerühm on avatud kuni kella 18.00-ni. Meie tegemisi saab jälgida **Facebookis** (Aegviidu Mesitaru Lasteaed) ja **ELIIS** keskkonnas ning kodulehel **aegviidulasteaed.ee**

Missioon: Aegviidu Mesitaru Lasteaed toetab koostöös peredega laste tervislikke eluviise ja mitmekülgset arengut hoolivas, turvalises ja innovaatilises õppe- ja kasvukeskkonnas.

Visioon: Aegviidu Mesitaru Lasteaia mitmekülgselt keskkonnast sirgub kohanemisvõimeline, teistega arvestav, elukeskkonnast hooliv, uudishimulik ja endasse uskuv laps.

Aegviidu Mesitaru Lasteaia **eripärana** nähakse kaunist looduskeskkonda, optimaalse suurusega töö- ja õpikeskkonda (mitte liialt suure laste arvuga rühmad), väikest, kokkuhoidvat ja sõbralikku meeskonda ning kogukonda, tervislikku toitumist, aga ka head omavahelist koostööd ning valmidust muutusteks ja laste kaasamist igapäevategevustesse.

Lasteaiaperеле on oluline väärtuskasvatus ja lähtumine väljakujunenud ühistest **põhiväärtustest**: hoolivus, koostöö, areng ja tervis.

Keskkonnahariduse võimaldamise raames on mitmeid aastaid läbi viidud loodusprojekte rühmades. Toimub sisutihe koostöö Aegviidu kogukonnaga, kes toetab läbi annetussürituste õppekäike lastele ja mille liikmed aitavad korraldada matku lastele Aegviidu ümbruses. Aegviidu Kooliga koostöös tehakse suminaringe "Koos teadlikumaks!". Raamatukogu abil tutvustatakse lastele raamatute kasutusvõimalusi. Rahvamajaga tehakse ühisüritusi nagu vastlapäev, teatrikülastused jms. RMK Aegviidu Looduskeskuses saavad lapsed osa võtta näitustest, loodusprojektidest, lõkkehommikutest ja matkadest loodusrajal. Lasteaias korraldatakse matku ja teemapäevi ning ühisüritusi.

Meie lasteaed on saanud „Hea lasteaia teerajaja“ tiitli 2020. aastal, „Hea lasteaia edendaja“ tiitli 2022. aastal ja liitunud „Kiusamisest vabaks!“, Taimse Teisipäeva ja Tervist Edendavate Lasteaedade programmidega.

Lasteaia väärtused

KOOSTÖÖ- koostöö saab olla võimalik ja parim, kui teist osapoolt kuulatakse, teda austatakse, ollakse aus ja avatud. Kõik teevad kõigiga koos tööd kui eelarvamused jäetakse kõrvale. Koostöö on kompromisside tegemine, kokkulepped, arutelud, läbirääkimised. Koostöö on meeskonnatöö kõige laiemas tähenduses. Ilma selleta pole mõtet ühtki eesmärki püstitadagi. Koostöö on organisatsiooni põhialus. Lapsevanemad ja kogukond on tähtsal kohal. Hea pingevaba õhkkond soodustab koostööd.

HOOLIVUS- hooliv suhtumine kõikidesse ja kõigesse. Sõbralik, usalduslik, abivalmis, salliv ja lahke inimene hoolib iseendast ja teda ümbritsevast keskkonnast. Keskkond = vaimne ja füüsiline. Hoolivus tähendab märkamist, tunnustamist, kiitust. Märkame nii halba kui head. Märkamine + sekkumine/ütlemine.

ARENG- areng on oluline nii iseenda kui teiste õpetamise seisukohast. Loov lähenemine, lapsekeskne mõtteviis, üksteise ja laste mõistmine ja vastutuse võtmine aitavad kaasa enese ja lasteaia arengule. Kui lasteaias töötavad motiveeritud ja arengule suunatud inimesed, areneb ka organisatsioon tervikuna. Areng on õppimine ja elukestev õpe. Oluline on, et toimub pidev areng.

TERVIS- tervis, nii vaimne kui füüsiline, on kõige alus. Positiivne suhtumine nii endasse, kui meid ümbritsevasse keskkonda, koos teiste inimeste ja loodusega, aitavad hoida meid tervetena. Tervis on tervislik toitumine, isiklik hügieen, aktiivne eluviis, hea uni ja positiivne õhkkond. Keskkonna hoidmine ja sellest hoolimine tagab parema tervise.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuste peaesmärgiks on toetada laste enesekohaste ja sotsiaalsete oskuste väljakujunemist arvestades iga lapse individuaalsust ja arengupotentsiaali.

Kõiki Koolieelse lasteasutuse seaduse riiklikus õppekavas välja toodud õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi, milleks on: mina ja keskkond; keel ja kõne; eesti keel kui teine keel; matemaatika; kunst; muusika; liikumine, käsitleme oma lasteaia õppekavas mitte eraldiseisvatena, vaid lõimitud kujul. Sama põhimõtte järgi on koostatud ka käesoleva õppekava lõpus olevad laste arengutabelid. Kõikide valdkondade eesmärgid on leitavad Koolieelse lasteasutuse seaduse riiklikus õppekavas. (Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, 2011), (Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009), (Arengu jälgimise mäng, 2016). Digipädevuse ja meediakasvatuse valdkondade eesmärgid on tabelina välja toodud vastava peatüki all.

Laste üldoskuste kujunemist, milleks on: mänguoskused; tunnetus- ja õpioskused; sotsiaalsed oskused; enesekohased oskused, toetame kõikide õppe- ja kasvatustegevuste kaudu lõimides erinevate valdkondade sisusid.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi seome eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega.

Kõiki õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi arendame lastes läbi erinevate aktiivõppemeetodite, avastus- õues- ja projektõppe (Lahe, 2021) ning Hea Alguse metoodika.

Eesmärgid:

1. Mitmekülgse ja innovaatilise õpi- ja kasvukeskkonna loomise toel lastele parimate tingimuste võimaldamine lõimitud mänguliste õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimiseks nii toas kui õues.
2. Süvendatud loodus- ja õuesõppe läbiviimine eheda loodusläheduse kogemuse saamiseks ja keskkonnahoiu suuremaks väärtustamiseks.
3. Väärtuskasvatusega tegelemine ja väärtuskümbluse viljelemine läbi isikliku eeskuju laste terve mina-pildi kujundamiseks.
4. Turvalise füüsilise ja vaimse töö-, õpi- ja kasvukeskkonna loomine.
5. Oma lähedaste inimeste, kodukoha ja lähiümbruse väärtustamine ja hoidmine.
6. Eesti keele ja kultuuri hoidmine ja väärtustamine ning teiste kultuuride austamine.
7. Lapsevanemate ja kohaliku kogukonna kaasamine lastele toimiva ning turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.
8. Koos loodud kokkulepetest ja lasteaia kodukorrast kinnipidamine.
9. Austava, usaldusliku ja koostöise lasteaia kultuuri loomine koostöös perede, lasteaia töötajate ja lastega.
10. Laste eripärade ja -vajadustega arvestamine kaasates vajadusel spetsialistide tuge (Kaasav haridus, 2022) (Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, 2021).
11. Kaasaegsete digilahenduste rakendamine õppe- ja kasvatustegevustes, et pakkuda huvitavaid, vaheldusrikkaid ning innovaatilisi lähenemisi teadmiste ja oskuste omandamisel.
12. Inimeste isikliku arengu väärtustamine läbi pideva enesetäiendamise, et tuua ja luua parimad töö- ning õppe- ja kasvutingimused.
13. Sõprussuhete loomine ja hoidmine teiste lasteaedadega silmaringi laiendamiseks ja uute mõtete saamiseks.
14. Mitmekülgse ja laste arengut toetava huvihariduse võimaldamine lasteaia ruumides (Alushariduse ja lapsehoiu seadus, 2022), (Riigi Teataja, 2011) ja (Eesti Kunstidkoolide Liit, 2022) ning (Õpikäsitlus, 2022).

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted

Õppetegevuste läbiviimisel lähtutakse nüüdisaegsest õpikäsitusest, mis arvestab laste vajaduste ning eripäradega.

Lasteaias rakendatakse kõikides rühmades projektõppe metoodikat (Projektõppe lasteaias, 2021), mis võimaldab:

1. toetada lapsest lähtuva kasvatuse põhimõtteid
2. arvestada laste individuaalsusega
3. toetada loomingulisust
4. koostööoskuste arendamist
5. erinevate õpi- ning sotsiaalsete oskuste arendamist
6. tegutseda iseseisvalt, võtta vastutust
7. kogeda eduelamusi
8. kinnistada paremini uusi teadmisi
9. lõimida kõiki õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade sisu ja tegevusi
10. toetada õppekava läbimist

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted

Lasteaia õpi- ja kasvukeskkond on kujundatud parimal võimalikul moel, et toetada laste igakülgselt arengut, iseseisvust, loovust, avastamis- ja õpirõõmu (Õpikäsitus, 2022).

1. Rühmaruumide mänguruumid on jaotatud tegevuskeskusteks, osad neist on püsivad (kodu, auto- ja ehitusnurk, raamatunurk jne), teised keskused luuakse vastavalt rühmade projektide teemadele lühemaks perioodiks. Paindlik lähenemine võimaldab lastel osa saada väga erinevatest tegevustest ja mängudest. (Projektõppe lasteaias, 2021)

2. Rühmades ja saalis on võimalik õppe- ja kasvatustöö läbiviimiseks ja rikastamiseks kasutada arvutit, kõlareid, tahvelarvuteid, robootikavahendeid, projektorit jpm. See toetab kogemuste saamist ja jagamist, tegutsemist koos ja eraldi.
3. Loovustoas saab läbi viia kokandustegevusi, loovteraapiat (viltimist, voolimist, joonistamist, maalimist, keraamikat jne) ja muud õppetööd väiksemates gruppides. Laste loovus areneb mitmekülgselt.
4. Saalis ja õuealal on võimalik kasutada erinevaid liikumistegevusi soodustavaid vahendeid. See arendab laste liikumisharjumusi.
5. Igapäevast pedagoogilist tegevust toetavad Aegviidu Mesitaru Lasteaias lapsekeskselt kujundatud ja erinevate arendavate vahenditega komplekteeritud õueala. Lasteaia mänguväljak on kaasaegne, eakohane ja turvaline. Õuealal on liivakastid, mänguväljakud sportimiseks ja loovmängudeks ning õuemaja. Kõigil kolmel rühmal on oma mudaköögid ja piknikulauad. Olemas on ka taimede istutuskastid. Kõik eelnev soodustab ões mõtestatud õppetegevuse läbiviimist.
6. Lasteaias loodud keskkond toetab lastes tervislike eluviiside kujunemist.
7. Lasteaias on loodud sõbralik, toetav, usaldav ja koostöine vaimne keskkond.

Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted, dokumenteerimine, meetodid ning vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks

Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted ning dokumenteerimine

Laste arengut jälgitakse, kaardistatakse ning analüüsitakse igapäevaselt ning märkmeid tehakse e-keskkonnas ELIIS. Laste arenguvestluste eel viiakse läbi tegevused ja mängud ning täidetakse arengutabelid vastavalt autorite Jana Rebane, Kristi Kirbits ja Reet Varik poolt välja töötatud raamatule "Arengu jälgimise mäng" (Rebane, Kirbits jt, 2016), mis on kättesaadav kõikides rühmades. Laste arengu jälgimine ja arengukirjelduse koostamine toimub arengutabeli ja seda toetava arengumängu alusel.

Kooliminevate laste vanematel on võimalik osaleda arenguvestlustel 2 korda aastas (sügisel ja kevadel). Nooremate laste lapsevanematega viiakse arenguvestlust läbi 1 kord aastas (kevadel). Arenguvestlused on alati dokumenteeritud, nii õpetajate kui lapsevanemate poolt täidetakse ühiselt ja allkirjastatakse arenguvestluse kokkuvõtte leht. Soovi ja vajaduse korral nõustavad õpetajad lapsevanemaid tihedamalt.

Kooliminevate laste kohta väljastatakse koolivalmiduskaardid kevadel.

Lapse arengu hindamise, jälgimise ja analüüsimise meetodid:

1. Laste vaatlemine igapäeva toimingutes, vabamängudes ning õpetajate poolt suunatud tegevustes.
2. Arengu hindamisel lapse individuaalsusest lähtumine.
3. Lapsest tervikpildi loomine kasutades arengu jälgimise tabelit, mis hõlmab eri arenguvaldkondi (üld -ja sotsiaalsed oskused, füüsiline, sotsiaalne, vaimne ja kõne areng, mõtlemise, mälu ja mootorika areng).
4. Arengu jälgimise tabeli täitmine õpetajate poolt arenguvestluste eel kas sügisel ja/või kevadel.
5. Lapsevanematele tagasiside andmine läbi igapäevase suhtluse lapse päevast nii suusõnaliselt kui ka ELIIS- i keskkonna kaudu.
6. Kogu õppeaasta jooksul lapsevanemate nõustamine õpetajate poolt laste õpetamise ja kasvatamise teemadel ning vajadusel selleks eraldi nõustamisaja kokku leppimine.
7. Vajadusel tugispetsialistide kaasamine ja ümarlaudade korraldamine erialaspetsialistidega lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks.
8. Muusika-, liikumise- ja rahvatantsu tegevustes lähtuvad õpetajad käesolevas õppekavas kirjeldatud oskustest laste arengu jälgimise tabelite lõpus ning kasutavad neid laste koolivalmiduskaardi koostamisel.

Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

Lasteaed toetab koostöös lapsevanematega laste õppimist, arengut, kasvamist ja kasvatust.

Õppeaasta algab **1.septembril** ning lõpeb **31. augustil**. Aktiivne õppetöö toimub Aegviidu Mesitaru Lasteaias **15. septembrist 15. maini**.

Eduka koostöö aluseks on oluline lasteaia **kodukorrast kinnipidamine** ning pidev infovahetus.

Õpetajad arutavad koos lapsevanematega läbi lasteaia ja rühma õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted.

Lapsevanematega suhtlemisel on meile esmatähtsad usaldus, ausus ja avatus. Suhtlemine, lugupidamine, lapse huvide ja erinevustega arvestamine paneb aluse headele suhetele.

Lapsevanematel on õigus olla kindel, et igasugune isiklik info, mida nad on avaldanud kas suuliselt või kirjalikult, on konfidentsiaalne.

Lapsevanemate ootuste ja rahulolu väljaselgitamine toimub lapse arenguestluste ja rahuloluküsitluste kaudu. Lapsevanematele suunatud küsitlustest saadud tagasiside abil parendame lasteaia tegevust.

Lasteaiaõpetajate koostöö lapsevanematega:

1. kaasata lapsevanemaid laste igakülgse arengu toetamiseks;
2. olla töö ajal lapsevanemale kättesaadav;
3. jagada lapsevanematele oma erialaseid teadmisi ja oskusi;
4. arvestada lapsevanema info ja ettepanekutega lapse huvides;
5. edastada infot lapse käitumise, vaimse ja füüsilise arengu ja tervise kohta;
6. teha lapsevanematele ettepanekuid ühisteks ettevõtmisteks;

7. tutvustada rühma koosolekul õppeaasta tegevusplaane, rühma traditsioone, rühmas kehtivaid kokkuleppeid ja õppe- ja kasvatustöö põhimõtteid.

Info vahetamise võimalused lapsevanematega:

1. lahtiste uste päevad, lastevanemate koosolekud, rühma koosolekud;
2. vestlus lapse lasteaeda toomisel ja koju viimisel lapsevanema ja rühma töötaja vahel;
3. infostendid, kus on päevakava, menüü, teated, kuulutused jms;
4. lasteaia koduleht: www.aegviidulasteaed.ee;
5. lasteaia Facebooki koduleht: Aegviidu Mesitaru Lasteaed;
6. e-lasteaia keskkond eliis.eu;
7. telefonivestlused;
8. vestlused lapsevanematega eraldi kokku lepitud aegadel lapsevanema nõustamine õppe- ja kasvatusküsimustes ja/või ümarlaua kokku kutsumine ning vajadusel suunamine erialaspetsialistide poole.

Lapsevanemate kaasamise võimalused:

1. ühisüritused: peod, perepäevad, heategevuslikud laadad, näitused jne;
2. sündmuste ettevalmistusprotsess (heategevusüritused, näitused, talgud jne);
3. lastevanemate ja hoolekogu koosolekud;
4. vestlusringid;
5. lapsevanemate osalemine rühmatöös;
6. lapsevanemate osalemine õppekäikudel;
7. lapsevanemate kaasabil organiseeritud õppetegevus (lapsevanem tutvustab oma elukutset kas lasteaias või oma töökohas);
8. lapsevanemate poolne abi ja toetus lasteaiale (kasvukeskkonna parendamine ideede, vahendite jms toel).

Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Lasteaia õppekava uuendatakse vastavalt vajadusele järgmistel alustel:

1. muudatused lasteaia tööd reguleerivas seadusandluses
2. välis -ja/või sisehindamise tulemused
3. pedagoogilise nõukogu ja/või hoolekogu otsused

Õppekava muudatused kinnitab käskkirjaga lasteaia direktor.

1,5-7 aastaste laste arengu eeldatavad tulemused

Järgnevate tabelite ja kirjelduste abil on välja toodud 1,5-7-aastaste laste arengu eeldatavad tulemused

1,5-2 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma eesnime, reageerib oma nimele		
Tunneb huvi mänguliste tegevuste vastu		
Tegutseb lühiajaliselt ilma täiskasvanu osaluseta		
Saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid		
Mõistab selgelt väljendatud keeldu		
Huvitub lihtsamatest planeeritud ja ettenäidatud tegevustest		
Harjutab ise söömist lusika ja kahvliga, oskab juua tassist		
Avab ja sulgeb veekraani. Peseb ja kuivatab käsi ja nägu täiskasvanu abiga		

Tunneb huvi riietumise vastu, proovides riideid selga panna ja ära võtta		
Leiab oma kapi, voodi ja istekoha lauas		
Tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti		
Kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamine) koos üksikute sõnadega		
Tunneb rõõmu paberile kritseldamisest		
Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi		
Täiskasvanu abiga kortsutab ja rebib paberist tükke		
Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest		
Liigub õpetaja juhendamisel ohutult		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.

Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulnud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.

Sooritab juhendaja abil lihtsat liikumist muusika saatel.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest.

Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.

Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.

Ronib ja roomab üle ja läbi väikeste takistuste.

Säilitab kõndides ja joostes sihi.

Hüpitab palli käes, jälgib selle liikumist.

Veeretab palli.

Matkib juhendaja liigutusi ja liikumist.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

2-3 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma eesnime, reageerib oma nimele		
Vastab küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk		
Tunneb huvi mänguliste tegevuste vastu		
Tegutseb lühiajaliselt ilma täiskasvanu osaluseta		
Suhtleb nii laste kui ka täiskasvanuga		
Saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid		
Mõistab selgelt väljendatud keeldu		
Järgib lihtsamaid reegleid		
Huvitub lihtsamatest planeeritud ja ettenäidatud tegevustest		
Harjutab ise söömist lusika ja kahvliga, oskab juua tassist		

Avab ja sulgeb veekraani. Peseb ja kuivatab käsi ja nägu täiskasvanu abiga		
Tunneb huvi riietumise vastu, proovides riideid selga panna ja ära võtta		
Leiab oma kapi, voodi ja istekoha lauas		
Käib tualetis koos täiskasvanu abiga		
Näitab ja nimetab erinevaid kehaosasid		
Suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega, kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamine)		
Loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust		
Vastab täiskasvanu küsimustele <i>mis? kes kus? mida teeb?</i> ühe- või kahe sõnaliste lausetega		
Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile ja nimetab pildil oleva eseme, kujutise		
Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest		
Nimetab põhivärve: kollane, punane, roheline ja sinine		
Vaatleb pilte, vastab küsimustele ja nimetab esemete erinevusi		
Asetab esemeid sisse, välja, peale		
Osaleb meelsasti kunstitegevustes		
Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi, teeb sõrme või pulgaga voolimismassi jäljendeid		
Harjutab õiget pliiatsihoidu		

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule		
Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast		
Oskab liikuda otse edasi ja tagurpidi- selg ees		
Sooritab ettenäitamisel ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.

Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulnud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi.

Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste. Sooritab põhiliikumisi.

Säilitab konides ja joostes sihi.

Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda.

Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge, matkiva sisuga 1-2 reegluga kõnni- ja jooksumänge ning iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu.

Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi, võimlemis harjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.

Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järel. Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega ja painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.

Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskudes. Veab tühja kelku ja sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla (võimaluste korral).

Mängib vabamängus iseseisvalt.

Matkab õpetajaga või vanematega looduses. Teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

3-4 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Leiab õpetaja häälitud sõna järgi pildil oleva eseme.		
Tunneb ja nimetab kõiki põhivärve, lisaks rohelist.		
Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures.		
Teab mõisteid suurem/väiksem/keskmine.		
Võrdleb kahte eset suuruse (suurem/väiksem), pikkuse (pikem/lühem), laiuse (laiem/kitsam) järgi.		
Loendab viie piires ja tunneb arvude rida viieni.		
Oskab rühmitada esemeid värvi/suuruse/pikkuse järgi.		
Teab mõisteid üks/palju (kiired).		
Eristab ning nimetab päeva ja ööd.		
Jutustab pildi järgi, oma kogemuse põhjal.		

Hääldab õigesti enamikku häälikuid.		
-------------------------------------	--	--

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Huvitub laululistest tegevustest, püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt üksikuid silpe, sõnu, laululõike).

Osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa).

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt muusika iseloomule.

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega).

Liigub ringis üksi, paaris. Kasutab lihtsaid tantsuelemente.

Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigub kehaga vm).

Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, väikesel trummil ja marakal.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt muusika iseloomule.

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.

Liigub ringis üksi, paaris ja kasutab lihtsaid tantsuelemente.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes.

Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi.

Mängib 2–4 reeglise liikumismänge.

Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.

Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.

Hoiab oma kohta erinevates rühmades: kolonnis, ringis, viirus.

Algatab iseseisvalt mängu.

Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

4-5 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Tunneb ära ja ütleb õpetaja häälitud sõna.		
Oskab nimetada sõna esimest häälikut.		
Oskab häälida 2-4 häälikulist sõna.		
Oskab nimetada erinevusi pildil.		
Teab mõisteid kõrge/madal, oskab võrrelda.		
Saab aru mõistetest laiem/kitsam (õpetaja abiga).		
Tunneb ja nimetab põhivärve ja värvitoone.		
Leiab pildilt ringi/ruudu/kolmnurga.		
Oskab järjestada suuruse järgi.		
Teab mõisteid suurem/väiksem/keskmine.		
Teab mõisteid esimene/viimane/keskmine.		

Loendab kuue piires ja tunneb arvude rida.		
Teab mõistet koduloom ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet metsloom ja oskab neid nimetada.		
Oskab nimetada ööpäeva osi (hommik, lõuna, õhtu ja öö) õiges järjekorras.		
Oskab moodustada hulki.		
Oskab võrrelda esemete hulki ning otsustab, mida on rohkem/vähem.		
Oskab leida hulka mittekuuluvat eseme.		
Teab mõisteid pikem/lühem, oskab võrrelda.		
Teab mõisteid ees/taga.		
Teab mõisteid üleval/all.		
Tunneb pildil oleva eseme ära kirjelduse järgi.		
Oskab pildi järgi lauseid moodustada.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Laulab rühmaga samas tempos.

Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja laste laule.

Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu.

Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõste kõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis).

Osaleb laulumängudes.

Kuulab laulu ja muusikapala.

Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega.

Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule.

Mängib rütmipille (nt kõlakarpi, trummi, kuljuseid) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.

Eristab kuulates neid tämbri järgi.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Jäljendab liikumisega erinevaid rütme.

Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele iseseivalt ja vabalt.

Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõste kõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis).

Valdkond LIIKUMINE
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:
Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes nii toas kui õues.
Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.
Teeb harjutusi väikevahenditega.
Mängib kollektiivseid võistlusmänge.
Osaleb jõukohastes teatevõistlustes.
Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu.
Teeb vahenditega harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.
Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes.
Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast. (Olenevalt võimalustest). Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid).
Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

5-6 aastaste laste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Oskab nimetada sõnade esimest/viimast häälikut.		
Laps oskab nimetada häälikute arvu sõnas.		
Laps oskab öelda oma aadressi.		
Näitab ja nimetab ruutu.		
Näitab ja nimetab kolmnurka.		
Näitab ja nimetab riskülikut.		
Näitab ja nimetab ringi.		
Oskab nimetada erinevusi pildil.		
Tunneb ja nimetab kõiki värve ja värvitoone.		
Teab mõisteid kõrge/madal.		
Teab mõisteid laiem/kitsam.		

Teab mõisteid esimene/viimane/keskmine.		
Oskab järjestada suuruse järgi.		
Teab mõisteid suurem/väiksem/ keskmine.		
Oskab leida paarilise suuruse järgi.		
Oskab leida paarilise värvi järgi.		
Oskab järjestada suuruse järgi.		
Teab mõistet koduloom ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet metsloom ja oskab neid nimetada.		
Oskab nimetada nelja aastaega ja teab nende järjekorda ning iseloomulikke tunnuseid.		
Oskab nimetada erinevaid ööpäeva osi (hommik, lõuna, õhtu, öö), nende järjekorda.		
Oskab nimetada nädalapäevi ja teab nende järjekorda.		
Oskab loendada 12ni.		
Oskab moodustada hulki.		
Eristab paremat ja vasakut poolt.		
Teab mõisteid rohkem/vähem/ühepalju.		
Teab mõisteid pikem-lühem.		
Teab mõisteid ees/taga.		
Tunneb pildilt ära kirjeldatava eseme.		

Oskab kirjeldada pildil olevat eset.		
Oskab loendada ja leida arvule vastava numbri.		
Oskab jutustada pildi järgi.		
Hoiab pliiatsit õigesti.		
Oskab kirjutada oma nime.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

Laulab väljahingamisel loomuliku häälega.

Esitab laule rühmaga samas tempos.

Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule.

Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal arvestades pulssi ja meetrumit.

Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.

Kuulab laulu ja muusikapala huviga.

Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste (liikumise, laulmise, pillimängu) kaudu.

Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille.

Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja -lauludele.

Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.

Mängib tamburiini, trummi ja kastanjette. Oskab mängida ka looduslikest materjalidest pillidel nagu kivid, käbid ja oksad.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

Kohandab oma liigutusi ette antud rütmiga.

Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.

Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.

Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (nt liigub hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses.

Käsitseb mängu- ja spordi vahendeid loovmängudes.

Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.

Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.

Suudab sõita tõukerattaga ja kahe rattalise rattaga.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

6-7 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma sünnikuud ja -päeva.		
Teab nädalapäevade nimetusi ja õiget järjestust.		
Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus ja keskel).		
Häälib õigesti 1-2 silbilisi sõnu, ütleb häälikute arvu sõnas.		
Teab mõisteid <i>kõrge/madal</i> .		
Teab mõisteid <i>laiem/kitsam</i> .		
Nimetab kõiki värve ja värvitoone.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ringi.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest kolmnurka.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ruutu.		

Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ristkülikut.		
Oskab nimetada ruudu ja ristküliku erinevusi.		
Oskab öelda oma aadressi.		
Järjestab esemeid suurustunnuse järgi.		
Võrdleb ja kasutab mõisteid <i>suurem/väiksem/keskmine</i> .		
Määrab asukoha enda/asjade suhtes - esimene/viimane/keskmine/eelviimane.		
Teab mõistet <i>koduloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet <i>metsloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Teab numbrimärke 1-12.		
Oskab liita ja lahutada ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid (+, -, =).		
Oskab nimetada nelja aastaega ning neile iseloomulikke tunnuseid.		
Oskab nimetada ööpäeva osi (hommik, lõuna, õhtu, öö) ja teab nende järjestust.		
Teab täis ja pooltundi.		
Moodustab hulki ning teab, mitme võrra on üks hulk suurem/väiksem ning oskab hulki võrdsustada.		
Eristab vasakut ja paremat poolt.		
Võrdluses vaadeldava esemega nimetab, kumb on pikem/lühem.		
Teab mõisteid ja leiab vaadeldavast objektis <i>ees/taga</i> paikneva eseme.		

Oskab lugeda kokku sõna ja leiab vastava pildi.		
Oskab kirjeldada pildil olevat kujutist.		
Hoiab pliiatsit õigesti.		
Oskab jutustada pildi järgi.		
Oskab kirjutada oma ees- ja perekonnanime.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

(Arengu jälgimise mäng, 2016).

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist.

Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ning esitab neid rühmas.

Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades nt hüpiksammu ja eesgaloppi.

Kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi).

Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants).

Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi.

Mängib rütmi- ja meloodiapillidel (nt marakas, trummid, triangel, kellukesed, vihmapiik, kivid, käbid, oksad) lihtsamaid kaasmänge (lühikest korduvat rütmi, viisi- või meloodialõiku).

Mängib pilliansamblis.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega.

Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.

Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele.

Väljendab liikumise kaudu emotsioone.

Kasutab liikudes loovalt vahendeid.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.

Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu.

Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.

Võistleb kombineeritud teatevõistlustes.

Mängib sportlike elementidega mängu.

Organiseerib ise liikumismänge.

Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps.

Laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule.

Esitab neid laule nii rühmas kui ka üksi.

Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes õpitud muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), nt kasutab külj- ja eesgaloppi ning hüpaksammu.

Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.

Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.
Näitab tegevustes üles loomingulist initsiatiivi, toetudes oma kogemustele kuulnud palade suhtes (nt jutustab mida kuulis muusikas).
Eristab vokaal- ja instrumentaalmuusika lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul).
Oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaal paladele.
Mängib pilliansamblis.
Mängib järgmisi pille: kivid, käbid, oksad, laste trumm, tamburiin, triangel, kuljused, kellukesed, konnapill ja vihmapill.

TANTSUTEGEVUSTES
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:
Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega.
Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.
Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele.
Väljendab liikumise kaudu emotsioone.
Kasutab liikudes loovalt vahendeid (linte, rätikuid, rõngaid).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.

Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu.

Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.

Võistleb kombineeritud teate võistlustes (nt takistusriba läbimine).

Mängib sportlike elementidega mängu.

Organiseerib ise liikumismänge.

Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.

Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval.

Orienteerub mänguväljakul ning sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene.

Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi.

Mängib lihtsamaid maastikumänge.

(Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad, 2009).

Digi- ja meediapädevuse valdkond

Üldoskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Avab veebilehitseja ja otsingumootori.

Mõistab, et ekraanimeedias (nt multifilmides, videomängudes) kajastatu ei pruugi olla tõsielu.

Salvestab nutiseadmesse digisisu (nt pilt, video, audio).

Oskab öelda oma vanema/lähedase telefoninumbrit.

Suhtleb rühmakaaslaste ja juhendajaga, kasutades digiseadmeid (sh robotika) eakohaselt ning järgides seejuures kokkulepitud reegleid.

Kutsub hädaolukorras telefoni teel abi.

Teeb digiseadet (sh robotika) kasutades või seda rühmakaaslastega jagades koostööd.

Teeb kaameraga fotosid ja videoklippe.

Loob lihtsa animatsiooni.

Joonistab digiseadmes ja/või digiseadmega (nt tahvelarvuti, hariduslikud robotid) pilte.

Salvestab audiot.

Teab, et tema ise on oma loomingu autor.

Täidab samm-sammulist tegevusjuhust.

Juhib lihtsamaid robotikaseadmeid.

Koostab lihtsa algoritmi (nt pildilise) ühest elulisest tegevusest.
Kasutab digiseadmeid (sh robotika) heaperemehelikult.
Teatab täiskasvanule, kui digiseade ei ole töökorras või mõni selle detail on kaduma läinud.
Teab, et tundmatuid programme või rakendusi digiseadmesse ei laadita.
Küsib abi, kui ekraanile ilmuvad teated jäävad arusaamatuks.
Mõistab, et tundmatute linkide ja reklaamide klikkimine on ohtlik.
Mõistab, et piiratud aeg ekraani vaatamiseks on tema enda tervise kaitseks.
Jälgib arvuti kasutamisel oma kehaasendit ja asukohta ning muudab seda vajadusel.
Teeb täiskasvanu juhendamisel arvuti kasutamise vahele liikumispause ja silmahaarjutusi.
Küsib täiskasvanult abi, kui ekraanil toimuv jääb talle arusaamatuks, tundub ebasobiv või on häiriv.
Teab, et vananenud ja katkine tehnoloogia ei ole olmeprügi.
Avab ja sulgeb mobiilirakenduse.
Kasutab erinevaid eakohaseid digiseadmeid (nt fotoaparaat, hariduslikud robotid).
Lülitab digiseadet (sh robotika) sisse ja välja ning kasutab graafilise kasutajaliidese ikoone (nt 'mängi', 'paus', 'peata', 'edasi' nupud).
Teab, et digiseadmeid on vaja laadida.
Küsib abi, kui digiseadmed ei tööta.

Valib ülesande lahendamiseks tuttava digiseadme (sh robotika).
Annab enda digipädevusele hinnangu (nt kasutades pildilisi sümbolaid).

(Digipädevus, 2021).

LISAMATERJAL MEEDIAKASVATUSE VALDKONNA ÕPPE JA KASVATUSTEGEVUSES

Meediakasvatuse vahendid ja materjalid

Ajalehed ja ajakirjad; raamatud; pildid; filmid (sh õppefilmid); lindistused (muusika, audiojutud jms); mängud (sh õppemängud); internet; videokaamera; fotoaparaat; televisioon; arvuti; raadio; mikrofoni; diktofon; mobiiltelefon; virtuaalsed õpikeskkonnad; meediamänguasjad.

Õpetaja kasutab võimalikult reaalselt ja ajakohast meediamaterjali.

Lasteaiaõpetaja hindab meediakasvatjana meediat tarbides selle sisu eakohasust ja selgust, silmas pidades seda, kuidas saaks materjali lastega õppeotstarbel ära kasutada.

Meediakasvatus- õppe ja kasvatustegevuste valdkonnad

Meediakasvatus ning keel ja kõne

Meediakasvatuse eesmärk keele ja kõne valdkonnas on suunata last arutelule – suunab lapsi oma kogemusi analüüsima ja tõlgendama, oma seisukohti selgitama ja põhjendama ning harjutama seeläbi suulist eneseväljendusoskust ning arendama mõtlemist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Kirjutab arvutis lühikese ajaühiku jooksul (nt 5 minutit) erinevaid sõnu, lauseid jms. Koostab kirja, artikli vms kas õpetaja antud eeskujul või päris iseseisvalt.
Leiab otsingumootorite (nt Google vms) abil lihtsamate sõnadega pildi- või tekstiotsingutes uut ja huvitavat informatsiooni ja õpib arvutit õppimise eesmärgil kasutama. Saab sõna õigsust kontrollida (kui leian pilte või tekste, on sõna õige, kui mitte, siis olen kirjapildiga eksinud).
Võrdleb koos õpetajaga erinevaid meediatekste (elektroonilised ja trükitud), uurib ja loeb seal leiduvaid sõnu.

Meediakasvatus ja matemaatika

Meediakasvatuse eesmärgiks matemaatika valdkonnas on toetada lapse matemaatilise mõtlemise arengut tänu sellele, et sisaldab rohkelt matemaatilist informatsiooni. Meedia sisu saab käsitleda kõikide matemaatiliste mõistete abil. Materjali saab rühmitada, võrrelda, järjestada, mõõta, tutvuda arvude, numbrite ja geomeetriliste kujunditega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Oskab loendada, rühmitada, järjestada pildil olevaid asju. Materjaliks sobivad supermarketite reklaamlehed, mida on võimalik piltide kaupa lahti lõigata ning hinna, toote, värvuse vms alusel rühmitada ja järjestada.
Oskab otsida reklaamidelt toodete hindu ja võrrelda neid (kallim, odavam).
Oskab teistega võrrelda omavahel arvutimängudes saadud punkte.
Oskab analüüsida meediapilte matemaatiliste mõistete abil (vastandid: suur-väike, kaugel-lähedal, sarnane-erinev, vale-õige, ees- taga, kõrge-madal).

Oskab võrrelda pildi suuruseid (lähivaade, pool pilti, kogu pilt, ülevaade).
Võrdleb meedia hääli ja teeb neid ise järele (madalad-kõrged hääled, lühiajalised-pikaajalised hääled).
Räägib filmilõikude ja piltide abil ajast (enne, pärast, vanasti, hommik, õhtu jne). Mõistatab, millisel päeval- või aastaajal pilt on tehtud, kas see on vana aja pilt või kaasaegne; millest laps seda järeldab.
Oskab vaadata telekavast televisioonisaadete algusaegu ja nende kestust, püüab neid kellaga seostada.
Oskab otsida, määrata ja rühmitada sümboleid nt ajakirjandusväljaandes või mobiiltelefonis (tähed, numbrid, märgid).
Oskab tähelepanu pöörata ja otsida artiklitest üles kõik kokkulepitud numbrid ja tõmmata neile joon alla jms. Meediapilt pole seejuures vaid ajalehes või ajakirjas olev pildimaterjal, aga ka tele- ja arvutiekraanilt kuvatud pilt (sh liikuvad pildid).
Loob õpetaja abil sugupuu, saab aru ajamõistetest.
Teeb pildiseansi või video teemal „Kuidas enne elati”, proovib kujundada selle teemalise joonisfilmi või järjepildid.
Teeb intervjuusid lapsevanemate või vanavanematega, kuulab ja võrdleb neid omavahel ja laste isiklike kogemustega.
Tutvub vanaaegsete meediavormidega (nt varjuteater, tummfilm jms) ning teeb neid ise.
Vaatleb fotodelt või muu meedia abil, kuidas lapsepõlv ja lastega arvestamine on muutunud.

Meediakasvatus ning mina ja keskkond

Meediakasvatuse eesmärk mina ja keskkonna valdkonnas on tutvustada võimalusi läbi meedia looduse tutvustamiseks. Inimesed, loodus ja tehiskeskkond on erinevates meediakanalites alati rikkalikult esindatud. Meedia abil võib tekitada looduse vastu huvi, näitlikustada objekte ja loodusnähtusi, millega tavaelus kokku puutuda ei saa. Tänapäeval sünnivadki paljude laste kogemused meedia vahendusel. Samas peitub tehniliste vahendite abil ümbritseva maailma tutvustamises ka ohte. Meie mõtlemine on seotud erinevate mõistetega. Väikeste laste jaoks on mõistete avamine ja neist arusaamise kujundamine erakordselt olulise tähtsusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Tutvub mõne uue asjaga (näiteks taime) televiisori või interneti vahendusel ning arutleb teemal: kui suur võiks see taim päriselt olla (laps näitab käega, sõrmedega).
Arutleb, kuidas taim võiks lõhnata (magus, hapu, kibe, hea või ebameeldiv lõhn, millist lõhna meenutab jms).
Oletab, milline taim katsudes võiks tunduda (sile, kare, krobeline, soe, jahe jms).
Arutleb, kuidas on asjad loodused päriselt, võrreldes muinasjuttude ja multifilmidega.
Matkab loodusesse, linnakeskkonda või muuseumisse, tutvub ümbritseva eluga ning meedia aitab omakorda neid süvendada lugude, illustratsioonide, filmide jms kaudu.
Arutleb, kuidas loodust meedias kirjeldatakse ja võrdleb seda isiklike kogemuste ja erinevate allikatega (kui võimalik, reaalse objektidega).
Kasutab loodusest saadud kogemusi ja muljeid oma lugude ja meediaesitluste alusmaterjalina (nt PowerPointis fotode slaidiesitlusest „filmi” koostamine oma õppekäigust vms).
Tutvub meediavahenditega, nagu fotoaparaat ja videokaamera, ning mõtleb välja erinevaid võimalusi, kuidas neid oma rühmas kasutada.
Ehitab olemasolevatest mänguvahenditest tele- või raadiostuudioid jms ning kutsub koostöös kaaslaste ja õpetajaga külla vastava valdkonna inimesi.

Kasutab meediast saadud impulsse katsete tegemiseks ja uurimuste alustamiseks (filme vaadates laps vastab, kas päriselt on ka nii).
Kasutab fotoaparaati, videokaamerat, diktofoni jms tähelepanekute jäädvustamiseks ja tulemuste salvestamiseks. Jagab läbi meediavahendite pakutavate võimaluste teistega kogemuste jagamiseks ning nähtu kinnistamiseks.
Vaatleb koos kaaslastega loodusfoto portaalidest looduspilte ning proovivad neile pealkirju mõelda, laps mõistatab autorite poolt pandud pealkirju.
Proovib ise pildistada ning pärast arvutisse laetud piltidest teistele rääkida (mida ja miks pildistasid?). Leiab oma pildi teiste piltide seast.
Jäädvustab õppekäikudel nähtu fotodele ning „taaselustab” pildiseansiga oma kogemused ning kinnistab selle kaudu õpitud.

Kunst, muusika, liikumine ja meediakasvatus

Meediakasvatuse eesmärk on kunsti, muusika ja liikumisvaldkonnas võimaldada matkimist, dramatiseeringuid ning pakkuda tegevusimpulsse ise tegemiseks. Kunst, muusika ja sport moodustavad suure osa ekraanimeedia sisust ning on oluline osa meediakultuurist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Lavastab koos kaaslastega nukuetendusi, telesaateid jms dramatiseeringuid. Otsib koostöös kaaslaste ja õpetaja abiga taustamuusikat, arutleb, milline muusikaline kujundus võiks valitud sisuga kõige paremini sobida.
Kuulab erinevaid helisid ja muusikapalu, arutleb nende sisu üle.
Joonistab meediamuljetest pilte või lavastab etendusi, sh laps kujundab koos kaaslastega lava ja vahendid.
Teeb koostöös kaaslastega varjuteatrit, joonistab koomikseid ja multifilme (seeriapiltidena).
Tutvub sportlaste, spordialade ja spordisündmustega, võrdleb neid omavahel.

Proovib matkida terviseajakirjas kirjeldatud harjutusi.
Teeb käepäraste vahenditega muusikat, salvestab seda diktofoni või muude tehniliste vahenditega ning arutleb, millise meediaesituse taustaks see muusika võiks sobida.
Tutvub meediavahendite abil erinevate kultuuridega, võrdleb neid omavahel. Mõistab meediavahendite abil ja täiskasvanute toel kultuurilist mitmekesisust.
Lavastab nukkudega situatsioone erinevatest ja ebatavalistest olukordadest (nt sõprus, kiusamine jms). Arutleb, milliseid emotsioone üks või teine olukord tekitab.
Joonistab pilte sellest, mis teda televiisoris hirmutab (mõni tegelane või situatsioon). Arutleb kaaslaste ja õpetajaga erinevate viiside üle, kuidas nende tunnetega toime tulla.
Arutleb näitleja tööst, tuletab meelde mõne ühise teatris käigu või nähtud telelavastuse/filmi. Räägib, kes on tema lemmiknäitleja.
Arutleb selle üle, mida peaks näitleja oskama.
Kujutab usutavalt, tõepäraselt ja nauditavalt erinevaid tegelasi (elus, elutuid).
Väljendada meeleolu, tundeid tegevust jms hääle, miimika, liigutuste ja žestidega.
Räägib selgelt ja arusaadavalt.
Kuulab, jälgib ja arvestab kaaslasega.
Suhtleb publikuga jms.
Lavastab koos kaaslastega mõne lihtsama sisuga näidendi.

Meediamängud

Erinevaid meediamänge saab kasutada kogumikust “Meediamängud lasteaias” (Vinter, 2010)

Link materjalile: [Meediamängud lasteaias](#).

3-7 aastaste laste sotsiaalse arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	Kirjeldus
SUHTLEMINE	
Tahab ja julgeb suhelda laste ja täiskasvanutega.	
Tegutseb täiskasvanu juhiste järgi.	
Teab üldtuntud viisakusreegleid - tervitab, palub ja tänab ning vabandab.	
Küsib luba kaaslaste asjade kasutamiseks.	
Oskab vajaduse korral abi paluda.	

Kirjeldab emotsioone ja reageerib erinevatele emotsioonidele (rõõm/mure).	
Märkab kaaslast ja oskab teistega arvestada.	
Oskab sõpra lohutada ja abistada.	
Oskab pakkuda abi oma võimete ja võimaluste piires.	
OSAVÕTT TEGEVUSTEST	
Järgib ühistegevuse reegleid. (ootab oma järjekorda)	
Oskab kuulata ja jälgib teksti.	
Mõistab põhjuse ja tagajärje vahelisi seoseid.	
Töötab iseseisvalt ülesande kallal.	
Suudab rühmas mängida ning teha koostööd.	
ENESETEENINDUS	
Peseb käsi enne sööki ning pärast tualetis käimist.	
Kasutab iseseisvalt tualetti.	
Riietub iseseisvalt, keerab riideid õigetpidi.	
Paigutab riided kokkulepitud kohta. (nagi, riiul, riidepuu)	

Katab käega suu, kui aevastab või köhib.	
Kasutab nuuskamisel taskurätti.	
SÖÖMINE	
Süües hoiab enda ümbruse puhta.	
Tunneb ja järgib lauakombeid (lusika/kahvli/noa ja salvrätiku õige kasutamine).	
PEENMOTOORIKA	
Käelised oskused (vahendite hoid ja käsitsemine).	
Kahe käe koostöö.	
Silma ja käe koostöö (lukkimine/toppimine/pusled).	
Hoiab pliiatsit õigesti.	
Kirjutab tähti, kirjutab oma nime.	
Voolib savist/plastiliinist.	
Lõikab kääridega ribasid mööda sirgjoont/kõverjoont, lõikab välja pilte.	
Rebib ribasid mööda sirgjoont/kõverjoont.	

Rebib paberist välja detaile/esemeid.	
Voldib lihtsamaid asju.	
TÄHELEPANEKUD MUUSIKATEGEVUSTE KOHTA	
Aktiivsus tunnis.	
TÄHELEPANEKUD LIIKUMISTEGEVUSTE KOHTA	
Aktiivsus tunnis.	
MÄNG JA VABA TEGEVUS	
Mänguoskus - mängib üksi ja kaaslasega.	
Järgib mängudes ja tegevustes reegleid.	
Leiab mängu käigus tekkinud probleemidele lahendused ja jõuab kaaslastega kokkuleppele.	
Viib alustatud tegevuse lõpule.	
Jutustab kuulnud teksti, esitab luuletusi, laule, näitleb.	
Täidab mängudes erinevaid rolle.	

(Arenu jälgimise mäng, 2016).

LISAMATERJAL MEEDIAKASVATUSES SOTSIAALSETE OSKUSTE ARENDAMISEL

(Digipädevus, 2021).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

SOTSIAALSETE OSKUSTE ARENDAMISE EESMÄRGID MEEDIAKASVATUSES
Õpib austama teiste inimeste arvamusi ja tõlgendusi.
Õpib väljendama oma arvamust ja oma mõtteid.
Õpib teistega koos töötama ja tegutsema.
Oskab teistega arvestada ja teha koostööd.
Loob sõprussuhteid (abiks ühised meediaprojektid, sarnased huvid jms).
Saab aru oma-võõras-ühine tähendusest.
Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel.
Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad.
Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.
Selgitab oma seisukohti.

Õppekava valmimisel kasutatud allikad

Eesti Kunstidkoolide Liit. (06. 05 2022. a.). *Kunstivaldkonna huvikoolide näidisõppekava*. Allikas: Kunstikoolid:
<https://kunstikoolid.ee/kunstivaldkonna-huvikoolide-naidisoppekava-on-valmis/>

Haridus- ja Noorteamet. (18. 12 2021. a.). *Digipädevus*. Allikas: <https://digipadevus.ee/oppija-digipadevusmudel/hindamiskriteeriumid/>

Haridus- ja Teadusministeerium. (11. 11 2021. a.). *Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035*. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium:
https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-09/1._haridusvaldkonna_arengukava_2035_kinnitatud_11.11.21.pdf

Haridus- ja Teadusministeerium. (05. 07 2022. a.). *Kaasav haridus*. Allikas: Harno: <https://harno.ee/kaasav-haridus>

Haridus- ja Teadusministeerium. (18. 10 2022. a.). *Õpikäsitus*. Allikas: Haridus ja Teadusministeerium: <https://www.hm.ee/opikasisitus>

Kuldernup. (2009). *Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad*. Tallinn: Studium.

Lahe. (2021). *Projektõpe lasteaias*. Tallinn.

Rebane, Kirbits jt. (2016). *Arengu jälgimise mäng*. Tallinn: Koolibri.

Riigi Teataja. (01. 01 2011. a.). *Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava*. Allikas: Riigi Teataja:
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>

Vabariigi Valitsus. (11. 04 2022. a.). *Alushariduse ja lapsehoiu seadus*. Allikas: Riigikogu:
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/fa9e8969-7a92-4870-934d-185c9f69ac43/Alushariduse+ja+lapsehoiu+seadus>

Vinter. (2010). *Meediamängud lasteaias*. Tallinn: ILO.